

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

*АГЕНЦИЈЕ ЗА СТАТИСТИКУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2019. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
KANЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ

О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

**АГЕНЦИЈЕ ЗА СТАТИСТИКУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2019. ГОДИНУ**

Број: 02-16-1-733/20

Сарајево, јул 2020. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	9
1.	КРИТЕРИЈУМИ	9
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА	9
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	10
3.1	Функционисање система интерних контрола	11
3.2	Организација и руковођење	12
4.	БУЏЕТ	13
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	13
5.1	Преглед расхода и издатака из буџета	14
5.1.1	<i>Издаци за употребу возила .....</i>	<i>14</i>
5.1.2	<i>Издаци по основу уговора о дјелу .....</i>	<i>15</i>
5.1.3	<i>Вишегодишња капитална улагања .....</i>	<i>15</i>
5.1.4	<i>Новчане донације .....</i>	<i>16</i>
5.2	Преглед прихода и примитака	16
5.3	Биланс стања	17
5.4	Преглед динамике запошљавања	17
6.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	18
7.	ОСТАЛО	19
7.1	Судски спорови	19
8.	КОМЕНТАРИ	20
ПРИЛОЗИ	.....	20

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Агенције за статистику Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2019. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји **Агенције** приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2019. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од **Агенције** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство **Агенције** је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз

финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као целина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједу основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези са ревизијом финансијских извјештаја **Агенције** за 2019. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације **Агенције** за 2019. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од **Агенције** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједи основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *слабости у функционисању система интерних контрола које се односе на неажуриране одредбе појединих интерних аката и недостатке у контролама приликом реализације издатака (тачка 3.1 Извјештаја);*
- *реализован је дио планираних активности у оквиру вишегодишњег капиталног пројекта, па пројекат није још увијек окончан, а наставак активности се преноси у наредну годину (тачка 5.1.3 Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство **Агенције** је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање **Агенције**, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре

подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 16.07.2020. године

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену усклађености са законима и другим прописима кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2019. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о финансирању институција БиХ.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Агенције за 2018. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност, са скретањем пажње на уговоре о дјелу и реализацију вишегодишњег капиталног пројекта. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности. Агенција је поступила у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у извјештају о обављеној ревизији за 2018. годину.

Увидом у предузете активности, дајемо осврт на реализацију препорука:

Оцјена реализације препорука	Реализована	Реализација у току	Нереализована
Приликом избора добављача за сервисирање возила није прибављена листа резервних дијелова са цијенама које би биле основ за контролу испостављених рачуна, већ је уговорена само цијена норма сата аутомеханичарских услуга.			
Није значајније унапријеђен систем интерних контрола код кориштења службених возила, па још увијек није успостављена пракса издавања			

наруџбеница и овјере радног налога као потврде о извршеној услузи, а прилагање доказа о пређеној километражи и цијени горива код обрачуна накнаде за кориштење приватног возила се врши тек од децембра 2019. године.			
Крајем 2019. године су покренуте активности око наплате средстава од осигуравајућих друштава након настанка штетних догађаја преко Јединственог рачуна трезора БиХ, с тим да се окончање истих очекује у 2020. години.		●	
Смањен је реализовани износ за исплате путем уговора о дјелу и број ангажованих лица, али се поједини послови и даље обављају у континуитету током године.		●	
Нису реализоване све активности у оквиру вишегодишњег пројекта, па пројекат није окончан и финансијски затворен.			●
План набавки више не садржи непотребно навођење предмета за које постоје закључени уговори, али је за 2019. годину обухваћена позиција уговора о дјелу за које се не примјењује Закон о јавним набавкама.		●	
До провођења новог поступка за услуге штампања реализоване су услуге по ранијем оквирном споразуму, па је опет констатовано значајно временско одступање од издавања наруџбенице до датума испоруке.			●

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Агенција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Систем финансијског управљања и контроле је у имплементиран у складу са Законом о финансирању институција БиХ¹, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Агенција је 2017. године сачинила попис и мапирање пословних процеса, утврдила и процијенила ризике, израдила регистар ризика и ажурирала га крајем 2018. године. На основу препорука интерне ревизије, потребно је у наредном периоду иновирати мапу пословних процеса и регистар ризика у дијелу који се односи на електронско благајничко пословање. Агенција је попунила образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2019. годину и доставила га ЦХЈ-у, а у мјерама које се планирају предузети за даљи развој финансијског управљања и контроле наведене су мјере из сваке од COSO компоненти, предложене теме обука и унапређење сарадње са ЦХЈ.

¹ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

Интерна ревизија: У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ² и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ, за обављање интерне ревизије надлежна је Централна јединица за интерну ревизију институција БиХ формирана у оквиру Министарства финансија и трезора БиХ. У 2019. години проведена је ревизија електронског благајничког пословања, чије је обављање планирано у свим институцијама из надлежности Централне јединице за интерну ревизију институција БиХ.

3.1 Функционисање система интерних контрола

Агенција је појединачним интерним актима регулисала начин праћења појединих пословних процеса који се односе на употребу средстава, те прописала правила за исплате појединих издатака. Увидом у интерни акт којим су уређене процедуре стварања обавеза и материјално-финансијско пословање³ констатовали смо да су у одредбама које се односе на поједине процесе или исплате наведени прописи који више не важе (нпр. исплата плата, накнаде трошкова), или су уређени другим подзаконским актима и интерним актима Агенције донесеним послуже процедура стварања обавеза (путни трошкови, телефони)⁴. Агенцији смо и претходних година сугерисали да преиспита постојеће интерне процедуре стварања обавеза и иновира их у складу са начином обављања појединих пословних процеса, као и да преиспита остале интерне акте којима је уређен исти пословни процес (нпр. службена путовања).

На основу разговора са руководством Агенције те података о броју запослених у овој и претходним годинама, може се уочити да постоји тренд смањења броја запослених у задње три године, који је углавном резултат споразумног раскида радног односа запослених. Наведено може утицати на обављање послова из надлежности Агенције, а у одређеној мјери утиче на систем интерних контрола и недостатке које смо констатовали у појединим процесима пословања. Приликом уноса и одобравања финансијских трансакција није задовољен принцип раздвајања дужности, па након раскида радног односа државног службеника који је обављао наведене послове у Одјељењу за финансијско-рачуноводствене послове, унос и одобравање врши иста особа.

Поступцима ревизије уочили смо слабости у функционисању интерних контрола које се односе на следеће:

- Током године није била обезбијеђена пропратна документација о пређеној километражи и доказ о цијени горива приликом кориштења приватних возила приликом службених путовања, те су одређена унапређења констатована тек у децембру 2019. године.
- Констатовали смо већи број случајева да путни налози нису потписани од стране особе која је ишла на службени пут или да недостаје потпис директора као завршно одобрење након обрачуна трошкова путовања.
- За одређени број случајева одобрен је трошак мобилног телефона изнад дозвољеног лимита, уз образложење да су трошкови настали приликом службеног

² Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

³ Процедуре стварања обавеза, материјално-финансијско пословање и мјере рационализације трошкова Агенције број 209/06 од 30.01.2006. године.

⁴ Одлука о примјени правила обрачуна и исплате трошкова службених путовања, исплате признатих трошкова мобилне телефоније и исплате материјалних трошкова у Агенцији (број 11-16-1-891-2/18 од 22.06.2018. године) и Правилник о начину и поступку остваривања права на накнаду за службена путовања запослених у Агенцији (број 11-02-3-1727-1-2(18 од 23.11.2018. године).

путовања у иностранство, без документовања стварне потребе кориштења услуга на такав начин.

- Услуге штампања су и у 2019. години реализоване на основу наруџбеница које су добављачу достављене мејлом, што није у складу с интерним процедурама стварања обавеза, којим је прописано да реализацију издатака одобрава директор потписивањем наруџбенице.
- Записници о пријему софтвера нису сачињени у моменту испостављања фактуре и пријема услуге, због чега фактуре нису евидентирани у мјесецу када су испостављене, него касније. Софтвер за регистар просторних јединица је због тога евидентиран у јануару 2019. године, а не у децембру 2018. године, када је испостављена фактура. Софтвер за бизнис регистар је евидентиран у децембру, по фактури испостављеној у октобру 2019. године. Неправовремено сачињавање пропратне документације утиче на евидентирање пословних промјена у периоду ком припадају, а може имати и негативних ефеката приликом плаћања, уколико није извршено на уговорени начин.
- Агенција није имала активности којим би покушала наплатити потраживања од запослених за које смо у 2018. години констатовали да су користили плаћено одсуство за стручно оспособљавање и усавршавање и уз споразуман раскид радног односа напустили Агенцију, без измирења уговорних обавеза.
- На основу оквирног споразума за штампарске услуге Агенција је испоставила наруџбеницу прије његовог истека (важио до краја августа 2018. године). Фактуре су испостављене током 2019. године, на основу појединачних отпремница о реализацији услуге. Испорука уговореног и нарученог посла није у складу са уговореним условима (15 календарских дана од пријема наруџбе и достављања потребног материјала од стране наручиоца-Агенције). Слично понашање Агенције смо констатовали и у 2018. години и дали препоруку о потреби праћења уговорених рокова испоруке.

ПРЕПОРУКА 1

Агенција треба да реализује издатке на основу овјерене документације, да приликом стварања обавеза обезбиједи поштивање интерних процедура и води рачуна о правовременом сачињавању пропратне документације која је основ за евидентирање и плаћање добављачу.

ПРЕПОРУКА 2

Приликом реализације уговорених услуга Агенција треба да прати да ли су исте у складу са уговореним условима (роковима испоруке) и да у случајевима значајног одступања о томе обавијести добављача.

3.2 Организација и руковођење

Агенција је Савјету министара БиХ доставила приједлог Правилника о унутрашњој организацији Агенције у мају 2019. године, а у октобру је доставила допуњени приједлог, који је сачињен на основу сугестија Уреда за законодавство и расправе са одбора за унутрашњу политику Савјета министара БиХ. У јануару 2020. године достављен је нови текст Приједлога правилника, са мишљењима надлежних институција и усвојеним примједбама, а сви претходно достављени приједлози повучени су из процедуре разматрања и давања сагласности. У периоду обављања завршне ревизије смо

информисани да није било активности по питању разматрања и давања сагласности на приједлог Правилника.

Као и претходних година, и у 2019. години смо констатовали да одређени број запослених има рјешење на једно радно мјесто, а стварно обавља сасвим друге послове у истом или другом сектору, на основу стварних потреба за обављањем посла који нису препознати у постојећој систематизацији. У још увијек важећем Правилнику о унутрашњој организацији⁵ систематизована су радна мјеста за 192 извршиоца, од чега је 31.12.2019. године попуњено 110 радних мјеста.

Савјет за статистику, основан према члану 15. Закона о статистици одржао је у 2019. години четири сједнице. Један члан Савјета, из реда давалаца и корисника услуга, поднио је оставку 2018. године, а на његово мјесто у току 2019. године није именован нови члан.

4. БУЏЕТ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2019. годину⁶, Агенцији су одобрена средства у износу од 4.557.000 КМ, а планирана су и средства у износу од 200.000 КМ као трансфери нижег нивоа власти. С обзиром на то да је наведени закон усвојен тек крајем 2019. године, Агенција се током године финансирала на основу одлука о привременом финансирању институција БиХ (четири одлуке).

Агенција је из 2018. године пренијела неутрошена средства за реализацију вишегодишњег капиталног пројекта (213.677 КМ), а оперативна средства из новчаних донација и трансфера су износила 1.145.314 КМ. Укупно расположива средства, по свим изворима финансирања, износила су 5.915.991 КМ.

Укупно извршење буџета за 2019. годину износило је 4.587.684 КМ, што у односу на расположива средства износи 87%.

Низак проценат реализације средстава констатовали смо код вишегодишњег капиталног пројекта који је реализован у износу од 57.789 КМ (27%), и код средстава новчаних донација и трансфера који су реализовани у износу од 388.792 КМ (34%).

План и програм рада Агенције за 2019. годину достављен је Савјету министара БиХ и усвојен 22.01.2019. године. Извјештај о раду Агенције за 2019. годину је, након проведених јавних консултација, сачињен почетком фебруара и достављен Савјету министара БиХ који га није разматрао до датума сачињавања овог извјештаја.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Агенција је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2019. годину и доставила га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року.

У билјешкама уз финансијске извјештаје наведене су основне информације о реализацији појединих економских категорија у оквиру буџета, реализација вишегодишњег пројекта и програма који се финансирају из средстава донација, без навођења разлога за низак степен реализације програма.

⁵ Усвојен у мају 2008. године

⁶ Службени гласник БиХ, број 84/19 од 24.12.2019. године

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 4.587.684 КМ, што је у односу на укупна расположива средства за 2019. годину мање за 1.328.307 КМ.

Значајни расходи из буџета односе се на: бруто плате (3.149.564 КМ), накнаде трошкова запослених (333.039 КМ), путне трошкове (128.578 КМ), издатке за употребу возила (34.505 КМ), издатке за унајмљивање имовине и опреме (213.115 КМ) и уговорене и друге посебне услуге (77.332 КМ.). Остали значајни расходи односе се на вишегодишња капитална улагања (57.879 КМ) и новчане донације и трансфере (388.792 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1 Издаци за употребу возила

Укупни издаци за употребу службених возила у 2019. години износе 34.505 КМ. Значајнији трошкови се односе на издатке за гориво (15.976 КМ), трошкове поправке и одржавања возила (10.390 КМ), аутогуме (2.262 КМ) и регистрацију и осигурање возила (4.965 КМ).

Агенција располаже са четири службена возила, колико је и одобрено Правилником Савјета министара БИХ о условима набавке и начину кориштења службених возила у институцијама БиХ.

Агенција није адекватно успоставила контролне активности које претходе стварању обавеза код трошкова који се односе на службена возила.

- Уговором о сервисирању возила дефинисана је само цијена норма сата аутомеханичарских услуга, без спецификације резервних дијелова, тако да се не могу исконтролисати цијене резервних дијелова, што повећава ризик да се фактуришу више цијене или материјал који није предвиђен уговором. Како се прије извршења услуга не тражи предрачун и не испостављају наруџбенице, Агенција нема потпуну контролу прије настанка обавезе и нема правовремене информације о трошковима који ће настати сервисирањем. Због неадекватног праћења трошкова, уговор за сервисирање је финансијски реализован прије временског истека уговора, а до закључења новог уговора издаци су реализовани по старом уговору (закљученом путем директног споразума), те је реализација већа од уговорене (мада је укупна реализација у оквиру вриједносног разреда за директне споразуме).
- Не потписује се радни налог као потврда извршене услуге, што би требало бити основ за евидентирање и плаћање рачуна за услуге.
- Контрола појединачног сипања горива се најчешће врши накнадно тј. након извршеног плаћања збирне фактуре и ова активност није документована.
- У току године су набављене аутогуме у више наврата од различитих добављача на основу донесених одлука о директном споразуму или без доношења одлуке о директном споразуму и без прикупљања понуда (само на основу захтјева и одобрења директора) с тим да збирно не прелазе вриједносни разред за директни споразум.

Агенција је имала двије штете на возилима, од којих је једна наплаћена путем Јединственог рачуна трезора, а за другу се очекивала наплата у периоду обављања ревизије.

ПРЕПОРУКА 3

Агенција треба да појача контролне активности у фази одобравања настанка обавезе (предрачуни за трошкове) и приликом контроле и уноса фактура добављача (доказ да је услуга извршена).

5.1.2 Издаци по основу уговора о дјелу

Издаци по основу уговора о дјелу у 2019. години су реализовани у нето износу од 39.751 КМ. У односу на претходну годину, смањени су издаци по основу уговора о дјелу и број ангажованих путем уговора о дјелу, јер су попуњена радна мјеста за обављање послова за које су претходне године била ангажована три лица путем уговора о дјелу. Ангажована су укупно четири извршиоца, а издаци на мјесечном нивоу износе од 525 КМ до 1.299 КМ. Послови који су реализовани путем уговора о дјелу нису систематизовани Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста Агенције, а неки од њих се не могу реализовати путем Службе за заједничке послове јер се односе на закупљени простор и простор за који Агенција није ријешила питање власништва над зградом (домарски послови и послови одржавања чистоће). Поред тих послова, путем уговора о дјелу реализовани су и послови техничке припреме и графичко обликовање публикација за објаву на интернет страници Агенције. Како су ови послови реализовани у континуитету, Агенција треба осмислити начин њиховог обављања у оквиру постојећих послова за које су попуњена радна мјеста.

ПРЕПОРУКА 4

Потребно је да Агенција настави са рјешавањем проблема континуираног ангажмана путем уговора о дјелу, на начин предвиђен законским прописима.

5.1.3 Вишегодишња капитална улагања

Укупна вриједност средстава за реализацију вишегодишњих капиталних улагања која су пренесена из претходног периода износила је 213.677 КМ. Реализација вишегодишњих капиталних улагања у 2019. години износила је 57.879 КМ, што у односу на расположива средства износи 27 %. Реализовани износ се односи на трошкове штампања публикација везаних за попис (42.880 КМ) и испоруку софтвера за регистар просторних јединица (14.999 КМ).

Низак проценат реализације пројекта који је одобрен за активности пописа из 2013. године се понавља већ низ година. Агенција је у оперативном плану за реализацију вишегодишњег пројекта, као и претходне године, планирала средства на појединим позицијама текућих издатака (путни трошкови, издаци за превоз и гориво, текуће одржавање) који нису реализовани и за које не постоје назнаке да ће се реализовати у наредном периоду. Према презентованим информацијама, застој у реализацији пројекта се односи на географски портал упоредног прегледа података са пописа 1961, 1971, 1981, 1991. и 2013. јер није обезбијеђено преузимање микро података од 1991. године⁷, а њихово преузимање се очекује до краја 2020. године.

⁷ Федерални завод за статистику није доставио податке пописа од 1991. године

ПРЕПОРУКА 5

Потребно је да Агенција реализује планиране активности које се тичу пројекта, пројекат финансијски оконча и затвори, а неутрошена средства стави на располагање у буџет институција БиХ.

5.1.4 Новчане донације

За реализацију програма из новчаних средстава донација и трансфера нижих нивоа власти Агенција је на располагању имала износ од 1.145.315 КМ. Из 2018. године су пренесена неутрошена средства у износу од 826.904 КМ, а у току године су уплаћена средства у износу од 318.411 КМ из донација и 200.000 КМ по основу трансфера нижих нивоа власти. Реализована су средства у износу од 388.792 КМ, а појединачно по пројектима најнижа реализација је на пројекту који се реализује из новчаних трансфера Владе Брчко дистрикта.

Реализовани износ од 388.792 се по структури односи на издатке за унајмљивање простора (1.500 КМ), уговорене услуге (155.300 КМ), текуће трансфере (66.284 КМ), опрему (27.331 КМ) и софтвере (138.377 КМ). Процедуре набавки софтвера проведене су у 2018. години, када су закључени уговори, а у 2019. години је извршена испорука софтвера за бизнис регистар (91.168 КМ) и софтвера за обрачун хармонизацију индекса потрошачких цијена (57.208 КМ). Испорука софтвера за бизнис регистар, реализована из средстава осталих донација, реализована је након уговореног рока, због проблема у припреми спецификације начина комуникације овог са постојећим пословним регистром који се користи као основа.

Систем интерних контрола код реализације уговора о дјелу за ангазоване анкетаре није значајније унапријеђен, па смо и током 2019. године констатовали недостатке који се односе на неусклађеност података о периоду трајања уговора и периоду обављања послова ангазованих анкетара, достављање захтјева координатора за исплату уговорене накнаде прије извјештаја анкетара. Пошто су недостаци слични онима које смо констатовали у претходним годинама, могуће је да запослени који су укључени у овај процес нису упознати са процедурама које су дефинисане у цјеновницима за ангазовање анкетара, или су процедурама прописана поступања која се могу реализовати на неки други начин.

ПРЕПОРУКА 6

Агенција треба да преиспита постојеће процедуре и начин одвијања свих активности у процесу закључивања уговора о дјелу са анкетарима и њиховој исплати, осмисли и пропише процедуру за одвијање ових активности и да са њом упозна координаторе пројектних активности и извршиоце уговореног посла.

5.2 Преглед прихода и примитака

У прегледу прихода, примитака и финансирања по економским категоријама у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године, Агенција је исказала приходе од новчаних донација у

износу од 118.411 КМ и приходе од новчаних трансфера нижег нивоа власти (Влада Брчко дистрикта БиХ) у износу од 200.000 КМ⁸.

5.3 Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2019. године исказана су укупна средства у износу од 475.211 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 799.845 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (474.622 КМ), обавезе према добављачима-правна лица (25.046 КМ), обавезе према физичким лицима (18.789 КМ) и обавезе према запосленима (281.388 КМ).

Агенција је извршила попис сталних средстава потраживања и обавеза на 31.12.2019. године. Приликом именовања комисије није у потпуности задовољен принцип у погледу неутралности појединих чланова комисије за попис, јер је за члана централне пописне комисије именована особа која обавља послове у Одсјеку за финансијско-рачуноводствене послове. Током вршења пописа пописна комисија за стална средства констатовала је да су у току године изгубљена/украдена два лаптопа и један таблет (укупна садашња вриједност у износу од 1.881 КМ). У извјештајима комисије је наведена опрема предложена за искњижење, иако је за једно средство достављена изјава да запослени прихвата да надокнади вриједност изгубљеног средства.

Директор није донио одлуку о начину рјешавања мања и предложеног расхода, па опрема није искњижена са 31.12.2019. године.

ПРЕПОРУКА 7

Потребно је да Агенција донесе одговарајуће одлуке о искњижењу утврђеног мања и изврши одговарајућа књижења у пословним књигама.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.4 Преглед динамике запошљавања

Законом о буџету за 2019. годину Агенцији је одобрен број од 117 запослених. Просјечан број запослених у току године је износио 110 запослених, колико је износио и стварни број 31.12.2019. године. У укупном броју запослених исказана су и два запослена који користе право на одсуство из државне службе по основу обављања именованих функција.

Почетком године су радни однос засновала три државна службеника по конкурсима из 2018. године, те је у току године по основу јавног огласа извршен пријем једног државног службеника. У истом периоду је раскинут радни однос са шест државних службеника, због одласка у пензију (2) и споразумног раскида радног односа (4). Поред тога је са једним државним службеником раскинут радни однос због екстерног премјештаја, на основу ког је из друге институције примљен државни службеник, па се по овом основу није мијењао број запослених. Путем интерних конкурса попуњена су радна мјеста једног руководећег државног службеника и пет државних службеника, а интерно је премјештен

⁸ Средства се уплаћују на основу Анекса Споразума о преузимању послова, опреме, финансијских средстава и запослених Бироа за статистику Брчко дистрикта БиХ из 2018. године

један државни службеник. Агенција је извршила оцјењивање државних службеника који су путем интерних конкурса и интерног премјештаја постављени на нова радна мјеста, као и осталих државних службеника.

6. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Агенција је донијела привремени План набавки у фебруару 2019. године, а у октобру и децембру допуне привременог плана набавки. Констатовали смо да су отклоњени недостаци у погледу садржаја плана набавки, па план више не садржи робе и услуге за које су на снази уговори закључени у ранијем периоду. Међутим, Планом за 2019. годину је обухваћена позиција уговора о дјелу, на које се не примјењује Закон о јавним набавкама, па убудуће ни ову ставку не треба наводити у Плану набавки. Одлуком директора формиране су комисије које проводе поступке јавних набавки.

Према презентованим подацима, Агенција је у 2019. години провела седам поступака јавних набавки из текућих издатака (отворени и конкурентски поступци). Након претходно проведених поступака укупна вриједност закључених уговора и оквирних споразума износила је 147.060 КМ из текућих и 14.274 КМ из капиталних издатака КМ.⁹ Путем директних споразума извршена је набавка у износу од 68.745 КМ (са ПДВ-ом), од чега се на капиталне издатке (реализоване из средстава осталих донација) односи износ од 13.057 КМ¹⁰. На основу извјештаја Агенције констатовали смо да у систем е-набавки нису унесени подаци о свим директним споразумима које је Агенција провела у току 2019. године.

Поступцима ревизије обухваћене се значајније окончане процедуре јавних набавки које се односе на набавке услуга VOIP телефоније (уговор у износу од 32.908 КМ за 2 године), интернет и интранет везе (19.048 КМ), канцеларијског материјала (17.300 КМ), горива (оквирни споразум у износу од 18.017 КМ), услуге штампе (оквирни споразум у износу од 42.021 КМ) и камере за снимање (14.274 КМ).¹¹

У тестираним процедурама нисмо утврдили значајније неправилности у примјени Закона о јавним набавкама. Наша запажања у вези са проведеним процедурама односе се на следеће:

- У образложењу одлуке о набавци камере за снимање нису наведени разлози због којих је потребно извршити набавку камере за снимање, за коју је, на основу описа ставки које су набављене и техничких карактеристика, констатовано да се ради о професионалној камери (професионални камкордер са микрофоном, свјетлом, стативом за камеру). У образложењима која су нам накнадно достављена наведено је да се планира снимање обраћања и дистрибуирање путем електронских канала, као и да је Агенција један од организатора конференције и учествује на многим другим конференцијама, па ће се камера (уз софтвере за видео-монтажу које Агенција користи за дизајн и прелом публикација) користити за видео-продукцију. Агенција је у току 2019. године била организатор конференције, те је реализован велики број службених путовања ради присуства разним конференција, за која нам нису презентоване информације о кориштењу набављене опреме на презентовани начин.

⁹ Подаци са ПДВ-ом

¹⁰ Подаци Агенције достављени у току ревизије

¹¹ Вриједности са ПДВ-ом

- Набавка услуга VOIP телефоније окончана је закључивањем уговора који се примјењује почев од 01.01.2020. године. У количинској и техничкој спецификацији наведено је процијењено вријеме разговора, па је требало размислити о опцији за закључивање оквирног споразума, а не уговора који обавезује Агенцију на реализацију укупно уговорених количина.

7. ОСТАЛО

7.1 Судски спорови

Спорни статус некретнине у којој Агенција користи дио простора, а као носилац права располагања је уписан Федерални завод за статистику, није још увијек ријешен. Спор, у коме је носилац активности Правобранилаштво БиХ, је у жалбеној фази. У згради која је предмет спора Агенција користи један спрат, а недостајући простор обезбјеђује закупљивањем имовине.

8. КОМЕНТАРИ

Агенција је у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2019. годину. У коментарима су наведена образложења и појашњења у вези са тачкама 5.1.3 (Вишегодишња капитална улагања) и 6. (Јавне набавке), која су нам презентирана током обављања ревизије. Ради детаљнијег презентовања информација везаних за преузимање података о попису за 1991. годину (тачка 5.1.3 Вишегодишња капитална улагања), навели смо ко треба доставити поменуте податке. Уз коментаре нису достављени нови докази који би утицали на измјену налаза из Нацрта извјештаја, о чему је руководство Агенције обавијештено у одговору на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији који је достављен уз коначан Извјештај о ревизији за 2019. годину.

Вођа тима за финансијску ревизију

Сњежана Баштинац, виши
ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Миро Галић, виши ревизор, с.р.

Чланови тима за финансијску ревизију

Фатима Механовић, ревизор, с.р.

Аднан Мухаремагић, ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије

Драгољуб Ковинчић, виши
ревизор, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2019. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2019. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2019. годину

Агенција за статистику Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Процент 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	4.557.000	0	4.557.000	4.141.013	91
Бруто плате и накнаде	3.379.000	0	3.379.000	3.149.564	93
Накнаде трошкова запослених	375.000	0	375.000	333.039	89
Путни трошкови	167.000	0	167.000	128.578	77
Издаци телефонских и пошт. услуга	60.000	0	60.000	42.448	71
Издаци за енергију и ком. услуге	90.000	0	90.000	78.501	87
Набавка материјала	55.000	0	55.000	50.377	92
Издаци за услуге превоза и горива	25.000	0	25.000	16.831	67
Унајмљивање имовине и опреме	220.000	0	220.000	213.115	97
Издаци за текуће одржавање	50.000	0	50.000	46.655	93
Издаци за осигурање	6.000	0	6.000	4.573	76
Уговорене и друге посебне услуге	130.000	0	130.000	77.332	59
2. Капитални издаци	0	0	0	0	0
Набавка земљишта	0	0	0	0	0
Набавка грађевина	0	0	0	0	0
Набавка опреме	0	0	0	0	0
Набавка осталих сталних средстава	0	0	0	0	0
Реконструкција и инвестиционо одрж.	0	0	0	0	0
3. Текући грантови	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	4.557.000	0	4.557.000	4.141.013	91
5. Вишегодишња капитална улагања	0	213.677	213.677	57.879	27
Попис становништва, кућанстава и станова у БиХ 2013. год.	0	213.677	213.677	57.879	27
6. Новчане донације	200.000	945.314	1.145.314	388.792	34
Остале донације -0402070	0	506.615	506.615	239.184	47
Проширені ХБС- 0402100	0	12.404	12.404	0	0
Донација Владе ВД-0402130	200.000	343.263	543.263	82.709	15
Трансфер ФЗС-0402170	0	11.811	11.811	0	0
Анкета о образовању одраслих-0402210	0	3.371	3.371	0	0
Хемикалије и отпад у Агенди 2030.	0	67.850	67.850	66.899	99
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
8. Укупно (4+5+6+7)	4.757.000	1.158.991	5.915.991	4.587.684	78

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 28.02.2020. године.

Директор:
Велимир Јукић

Биланс стања на 31.12.2019. године

Агенција за статистику Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2019.	31.12.2018.	Процент 2/3*100
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	589	36	1.636
Новчана средства	0	0	
Краткорочна потраживања	589	36	1.636
Краткорочни пласмани	0	0	0
Интерни финансијски односи	0	0	0
Залихе	0	0	0
Краткорочна разграничења	0	0	0
2. Стална средства	474.622	402.219	118
Стална средства	3.323.950	3.120.393	107
Исправка вриједности	2.849.328	2.718.174	105
Неотписана вриједност сталних средстава	474.622	402.219	118
Дугорочни пласмани	0	0	0
Дугорочна разграничења	0	0	0
УКУПНО АКТИВА (1+2)	475.211	402.255	118
3. Краткорочне обавезе и разграничења	325.223	387.065	84
Краткорочне текуће обавезе	43.836	90.508	48
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	0
Обавезе према запосленима	281.388	286.557	98
Интерни финансијски односи	0	0	0
Краткорочна разграничења	0	10.000	0
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	0
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	0
Остале дугорочне обавезе	0	0	0
Дугорочна разграничења	0	0	0
5. Извори средстава	474.622	402.219	118
Извори средстава	474.622	402.219	118
Остали извори средстава	0	0	0
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	0
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	799.845	789.283	101

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 28.02.2020. године.

Директор:
Велимир Јукић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Агенције за статистику Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Агенција) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2019. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2019. годину (Службени гласник БиХ број 84/19) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Агенције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 28.02.2020.

Директор:

Велимир Јукић